

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Foi'a, candu concedu ajutóriile. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasovu 13|1 Februarie 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA
Transilvania.

Consiliarii Principis Transilvaniae.

Unii omeni au o idea foarte desintintata despre consiliarii guberniali, consiliarii dela cancelari'a curii si consiliarii intimi, ca si cum adica aceia aru fi posibl acolo si platiti numai pentru se fia orbi ascultatori la totu ce li s'ar porunoi fia bine fia reu. Asie ceva inse nu coprinde nici juramentulu loru, nici legile tierii; preste aceasta nimeni nu este silitu a occupa de frica unu postu, in carele i s'ar poaruci nelegiuri.

In conditiunile puse de tiéra la 1613 pana 1629 principelui Gavriil Bethlen si inarticulate, la punctul IV sta curat, ca „oricare consiliarie de ai tierii calcandu'si pe consointia sa ar indemna pe principale tierii pentru se intreprindia fapte pericolose si atracitiose asupra tierii, a legilor, libertatilor si decretelor ei, — descoperinduse adeverul lucrului, asemenea consiliariu se fia pedepsit fara nici o partinire cu proscriptiune si cu nota necredintii*).

In conditiunile pe care jurase Georgie Rákoczi I. la punctul XII se repetiesce intocma acea pedepsa in contra consiliariilor periculosi, pe care jurase si G. Bethlen, adica proscriptiune si nota (1630—1648).

Intocma cu acea lege pedepsitorii fosera amerintati si consiliarii principelui Georgie Rákoczi II. (1648—1657), era cativa din acestia o si patira catu de reu, pentru se inviora la inceperea resboiului in contra Poloniei s. a.

In conditiunile lui Franciscus Rákoczi p. XIII contine in contra consiliariilor totu pedepsa statorita si repetita dela 1613 inainte.

In Const. Approb. Partea II tit. III artic. I se vorbesce anumitu despre toti consiliarii tierii carii se dau langa domnitori si se dice curat, ca ori cati din ei le-aru da sfatu nelejuitu se fia tractati ca venditori de patria**).

In Const. compilatis P. II tit. I art. 14. 5 Condit. XV vei afla totu acea lege.

S'ar mai putea cita inca si alte urme de legi, din care se se cunosc totu asié de inaderat, ca in Transilvania asié numita respundietate ministeriala, despre care in dilele nostre se serie si vorbesce ca de o institutiune noua, a existatu cu vechi mai nante si ca pana la 1848 toti consiliarii transilvani de tota categori'a si toti prefectii de tienuturi au jurat pe acei articoli, prin urmare au luat asupra'si oca mai grea respundietate pentru casuri in care ei aru fi datu monarchului consiliarii periculou, seu aru fi primitu, subscrisu si chiaru executatu asemenea mesuri pericolose; fia inse de ajunsu a observa, ca valoarea si vigoreea legilor din Aprobate si Compilate este garantata pe dintregul, cu buna cu reu intru totu cuprinsulu loru prin diplom'a leopoldina si prin totu juramentele depuse de monarhii din cas'a Habsburg pe constitutiunea Transilvaniei; prin urmare indesertu se incercase repaus. Iosifu

*) In limb'a originala ungaro-latinésca cuvantele citate legi sunt: Ha penig a Tanácsok közzül Országunk törvénye, szabadsága, Decretum i ellen valamelyik lelk'i ismérlet nem tekintén, veszedelmes és ártalmas tanácsra inditaná; comperta rei veritate, kedvezés nélkül afféle tanácsadot proscriptioval és notariusság gal büntessen.

**) Éca cuvantele din lege: „Valakik annak okáért törvénytelen oknólkü'l való dolgokra tanácsánák (pe principale), comperta rei veritate, legitimeque citati et convicti, in notam perpetuae infidelitatis incurialjának.“

Bedeus de Scharberg pe la 1844 a scuti óresiduum pe consiliarii Transilvaniei de respundietate cu impregiurarea, ca in Austri'a absolutistica nu exista respundietate ministeriala si ca monarchulu in ultim'a instantia totu ar face cum iar placea lui*).

Era la ei juramentulu numai o scamatoria, seu precum dise consiliariulu gub. Iacobu Ranicher in un'a din siedintiele dietei dela 1863/4, numai o comedie? Asie se cuteze a se juca cineva cu simtiemetele morale si religiose ale poporului? In acestu modu se sustiene autoritatea functionarilor publici, nimbulu tronului si lustrulu coronei? Séu ca dora totu se mai afla omeni, carii distingu in esentia intre moral'a privata si moral'a publica? Nu cumva sunt alte diece porunoi pentru poporu, plebe, glota, . . . si cu totul altele pentru cei mari? O doctrino ca aceasta in dilele nostre nici nu s'ar mai putea propaganda fara celu mai inderat periculu. Discite mortales nos temerare fidem, s'a scriu la mormentulu regelui Ludovicu II. dupa perderea bataliei dela Varna cu ratu numai din calcarea juramentului.

Oicare 'si va lua ostensela de a petrunde ceva mai afundu in istoria acestor tieri, va cunoscere pe usioru, catu de aplecati era odiniora cei mari a'si calca juramentulu, dupa care apoi impartia elemosina, platea sarindare, facea si inzestră bisericu si monastiri, credința ca cu fapte de aceleia voru insiela si pe Dumnedieu. Legile transilvane presupunu, ca aici in adeveru se calcă prea des juraamente; de aceea dictara anume pentru cei mari perderea averilor si a capului, déca aru cuteza se calce juramentulu. Ore ince in dilele nostre mai avem trebuinta de asemenea legi, seu ca in secolul 19 moral'a este mai lamurita si mai sublima, caracterele mai tari, simtiul de onore cum amu dice mai nobilatu, patriotismul mai vigorosu? Se reprivimu la an. 1848. In poterea legilor transilvane acei consiliari, carii au statu de regele si l'au induplatu ca se sutere pe dieta a sari preste ordinea propusiunilor, se delature formele prescrise de legi se sanctioneze fusionea Transilvaniei cu manifesta calcare legilor fundamentala si cu anularea autonomiei sale, trebuea se fia dati in data in judecata criminala, ut comperta rei veritate tanquam proditores patriae notam perpetuae infidelitatis incurant.

In dilele din urma strabatendu faim'a, ca dn. consiliariu gubernialu I. M-riu cu ocazia pertractarii petitionii celoru 1493 romani o ar fi aparut pe aceea din totu puterile, dechiarandu de identica cu voint'a nationala si insuandu din partea sa votu separatu, multi admirara curagiulu dsale. Noi departe de a trage la iudoïela curagiulu dlui consiliaria I. M-riu constatam din contra, ca l'ain vediu din tineretele densului de cateva ori in nisca pusestiuni catu se poate mai pericolose pentru persoana sa, pana chiaru si condamnatu la moarte prin tribunalulu colonelului ungurescu Bánffy in Sibiu; cu totu acestea ne luam voia a observa, ca in casulu mai susu aratatu dn. consiliariu nu avu trebuinta de nu sciu ce barbaria rara, ca nu facu mai multa decatua si implini datorintia sa intru intilesulu legilor tierii, era apoi totu la ocasiunea aceasta se arata din nou, ca scopulu mai alu totu oru romanilor este totu unulu, a'si scapa tiéra si nationala de aponere, ca ince cativa diferintu mai multu seu mai pucinu in alegerea caliloru si midilócelor ce credem ca ducu la scopu. Dn. I. M-riu este unulu dintru acei romani care cred ca ori unde nise da ocasiune de a ne aparta drepturile tierii si ale natiunii se mergem neaparatu si acolo se ne portamu totu barba-

tesce. Noi tocma din contra credem asie, ca pre catu timpu este vorba numai de autonomia tierii nostre si de existinta politica nationala castigata in an. 1863/4 nu cumva se alunecam si se ne miscam de acasa, nici se ne parasim terenul celu siguru. Inca cateva luni, si cursul evenimentelor va arata, care parere a fostu mai nemarita.

G. Baritiu.

Legea de egal'a indreptatire

a natiunii romane si a confesiunilor ei.

Vivos voco! mortuos plango! fulgura frang!

Nu e opinione prejudiciosa, nu e nalucire trasaritoria, nu e fanatismu neci erore, nu e imaginatiune seu idea fissa, nu e cugetu iritatoriu neci umbra de provocare, nu e nimicu, din ceea ce intiese marele Schiller, candu a disu in capulu de opera alu poesilor sale intitulat „Clopotolu“, „die Glocke“, „a Harang“ in cuvintele! „aber das Schrecklichste der Schrecken ist der Mensch in seinem Wahn“, — ci marturismu, ca e numai uno adorare netiermurita a dreptului nationalu politicu, e o simpla si pura alipire legata cu celu cui nedisolabilu chitu catra legea sanctionata de Sacratissima sa c. r. Maiestate, care cu poterea sacratei drepte sa inderat a rumpe si formalmente zevorele edificiului constitutionalu alu Marei Principatu Transilvani'a, care ne tienura eschisi dela vieti a politica nationala si dela tote beneficiale tieriei in restempu preste patru secole, benevoindu cu prea inalta sa a anima parentesca, ce bate egalu pentru tote poporele supuse inaltului seu sceptru, a implini si a sigila nu numai cea mai de capacitate dorintia, ci si celu mai maretinu, mai resolutu si mai nobilu faptu de vietia alu natiunii romane, candu in 1848 sa dechiaratu ea prezente de emancipata si independenta in respectu politicu de or ce alta natiune din patria; e unu cultu catra in tronu, intru a carui aperare si-a castigatu romanulu meritele, pentru care Mai S'a in prea in recunoscentia parentesca l'a declarat prin lege sanctionata de pre in tronu de maturu politicesce si de perfectu egalu cu celealte natiuni colocuitorie in patria sa intru tote; e o conscientia de sene si o necesitate prea simta pentru adorarea dreptului castigatu, de care pre romanulu ardleanu nimenea nu lu mai poate despota si instrainá prin neci unu felu de equivalentu: singur aceste consideratiuni, aceasta pietate si alipire e acelu motivu, care ne provoca a improspetă acestu articolu de lege pentru cetitorii cei noi, intocma dupa cum se afia elu sanctionatu cu subscrerea Maiestatii si publicat in tota estinderea lui, ca se mai vedem cu totii, ce avem de aperatu:

Noi Franciscu Iosifa Antaiulu, din gratia lui Domnedieu Imperatorul alu Austriei; Rege apostolicu alu Ungariei, Boemiei, Dalmaciei, Croatiei, Slavoniei, Galiciei, si Lodomeriei; Rege al Lombardiei, Venetiei, si Iliriei, Rege al Jerusalemului etc. Archiduce alu Austriei; Mare Duce alu Toscanei si alu Cracoviei; Duce alu Lotaringiei, alu Salisburgului, Stiriei, Carintiei, Carnioliei si alu Bucovinei; Mare Principe alu Transilvaniei; Marchion alu Moravie; Duce alu Silesiei superiore si inferiore, alu Modenei, Parmei, Piacentiei si Guastalei, alu Ausavie si Zatorului, alu Tesinei, Friaulei, Ragusei si Zarei; Comite principatu alu Habsburgului si alu Tirolului, alu Chiburgului, Goritiei si Gradisoi; Comite alu Seciloru; Principe de Trentu si Brixen; Marchion alu Lausitiei superiore si inferiore si alu Istriei; Comite de Hohenems si Feldkirch, Bregenti'a Sonnenberg etc.; Domnu

*) Die Verfassung Siebenbürgens Capu VII f. 99.

de Triestu, Cattaro si in Marchionatulu Vendicu; Mare Voivodu alu Voividinei Serbiei etc. facemu prin acésta de scire si cunoscutu:

Representantii iubitalui Nostru Mare-Principatu alu Transilvaniei, conobiamati prin re-gescul Nostru rescriptu din 21. Aprile 1863 pre 1. Juliu alu acelui anu in liber'a Nôstra cetate regésca Sabiu si adunati acolo in dieta, Ne au subternutu pe cale constitutionale unu articulu de lege privitoriu la efeptuirea egalei indreptatiri a natiunei romane si a confesiunilor ei pre langa prea umilit'a loru rugaminte depusa in representatiunea loru din 7. Octomvre 1863, pentru că sa dâmu ace tui articulu prégriatós'a Nôstra acceptare, confirmare si sanc-tiune.

Coprinsulu acestui articulu de lege este urmatoriu:

Articulu de lege

privitoriu la efeptuirea egalei indreptatiri a natiunei romane si a cofosiunilor ei.

§ 1. Natiunea romana, religiunea greco-catolica că atare si religiunea greco-orientale se recunoscu prin lege intru intielesulu constitu-tionei Transilvane in tocm'a că si celelalte trei natiuni si patru cofesiuni recunoscute ale Transilvaniei.

§ 2. Beseric'a greco-catolica că atare si beseric'a greco-orientale au totu acea pusatiune de dreptu de sine statutoria in Marele Principatu alu Transilvaniei, si totu acea libertate de a se organisa in afacerile loru interne, cari le occupa celelalte beserici ale tierii, recunoscute prin lege si recepte dupa dreptulu de statu, a deca: beserica romano-catholica, beserica de religiunea evangelico-elvetica, beserica de religiunea evangelico-augsburgica si beseric'a unitaria, pre bas'a legilor tierii, cari garantiza pe deplinu libertatea religiunei si a conosciintiei.

Pre langa rezervarea dreptului de suprainspectiune alu corónei, determinat u prin legile Marelui Principatu alu Transilvaniei, ce ii compete de alu esercia in intielesulu constitutiunei, suntu asie dara totu acestea beserici indreptatit de a-si regnă, administrá si conduce totu afacerile loru eclesiastice intru intielesulu asiedamintelor loru canonice si besericesci, precum si afacerile loru scolastice, fundatiunile, fondurile si institutele loru, independinte de ori si care influintia a vreunei alte beserici.

§ 3. Cele patru natiuni recunoscute prin lege si adeca: natiunea Magiariloru, Seociloru, Sasiloru si a Romaniloru facia un'a cu alt'a suntu pe deplinu egalu indreptatit, si că atari se folosescu in sensulu constitutiunei Transilvane de asemenea drepturi politice. Liberulu esercitul religionariu, precum si egalitatea de dreptu catolicanu si politicu a tuturor locuitorilor tierii fara distinctiune de natiunalitate si confesiune nu sufera prin acésta nici un'a restrangere.

§ 4. Numirile diferite ale partilor tierii nu intempiadiu si nu dau pe seam'a natiunalitilor singuratici nici unu felu de drepturi politice.

§ 5. In marc'a Marelui Principatu alu Transilvaniei se va suscipe un'a emblema propria pentru natiunea romana.

§ 6. Totu legile tierii, cari stau in contradicere cu determinatiunile legei acestei suntu desfiintate si fara potere de lege.

§ 7. Poterea obligatoriu a legei acestei intra in activitate fara amanare.

Acésta prea umilita rogaminte a creditiosilor Nostri representanti ai iubitalui Nostru Mare-Principatu alu Transilvaniei adunati in dieta, primindu Noi cu complacere, damu articulului de lege trecutu mai susu intru totu cuprinsulu lui, cesareo-regésca si domnesc'a Nôstra acceptare, confirmare si sanctiune, eara pe memoratii creditiosi representanti ai acelei tierii asiguramu, cumca acestu articulu petrecutu prin acésta in carte de legi a Marelui Principatu alu Transilvaniei ilu vomu obserba atátu Noi Insine, catu si vomu face că sa fia obserbatu prin toti creditiosii Nostri, intoom'a precum Noi pe acelasi in poterea acestui documentu alu Nôstra de acum ilu acceptam, ratificam, incuiintiamu si confirmam.

Datu-s'a in castelulu Nostru de desfatare Schönbrunn, in 26. Octomvre anului un'a mii optu sute sié sedieoi si trei, alu imperatirei Nôstre alu cincisprediecelea.

FRANSCU IOSIFU m. p.
C. F. de Nádasdy.
Eugeniu de Friedenthal.

Est'a e pétra anghiuare la magna charta a romaniloru transilvaneni, taiata din stanga pre care e asediata unitatea imperiului din diplom'a din Octobre 1860; est'a e principiu fundamental, pre care, vré ou vré cineva, trebuie, se recladésca edificiulu constitutionalu alu Transilvaniei, precat u mai remasu elu dela diet'a din 1863-4 necladitu!

Se tragemu inse si una paralela intre cuprinsulu acestei legi si intre esperinti'a ce o au venu despre aplicarea ei, si deca vomu astă, ca acésta e trista, ca aplicarea ei inca nu coresponde cuprinsului ei, vin'a va fi numai a acelora, cari ar' vré se-o pitulésca, si a acelora, cari n'au sciutu si n'au v. utu a feri si a aperá ne-violabil'a santiania a legii, sub scutul careia securi si neatacabili numai nesoe poltroni, nesce argati destramati nu voru luá lupt'a pentru aperarea ei de or-ce jignire séu ignorare! — Pentru acestu art. de lege au serbatu totu municipiale romane diu'a sanctionarii lui 26 Octombrie asternendu la Maiestate adresă de alipire catra autonomia tierii si unitatea imperiului si catra dreptulu seu castigatu dupa merite si recunoscute in poterea legilor fundamentale ale imperiului. — Pe acesta avemu se-lu aperam in contra uneltirilor unionistice si tradatorie de autonomia patriei. Se-lu lipim de sufletu strigandu catra Pest'a: datine pace; noli me tangere, N'aveți cu noi nemica. —

Natiunea romana din Transilvani'a, care in poterea art. I. emanata din soğintea legilor fundamentale ale imperiului acceptate in codicea legilor tierii, s'a investit formaluminte prin sanctiunea suveranului cu dreptulu, cu calitatea, cu nedependint'a natiunala politica; a esercentu potestate suverana dela 1863 pana in 1865. De acésta potere cine poate desbracá pre natiunea romana? Unilate alumint'e nimenea, decat u poate potere fortie. — Se inordara inse fidelistii in diet'a din Clusiu a o face acésta insielandu prin ómenii cei schimbatosi pe poporul la alegeri.

Ei, dar' totu nu le-a succesu? — Nu, ca desi romanii se demisera la alegeri dupa indemnoul activistolor, ei o facura acésta numai pre longa protestu in contra legii din 1791, si ér'nu pentru a deputatii se intre in diet'a din Clusiu, facandu complementu prin intrare dietei feudale, ci pentru a ei in solidum se protesteze la Maiestate in contra acestei diete, cerendu restituirea poterei coegale, pe care din se-niu nu o a potutu perde. — Acésta o dovedescu si multele telegramme, ma si celu din momentulu ultimu, candu invinsera oportunisti a intra in dieta, dovedescu, ca poporul, natiunea n'a voită acésta procedere. — Natiunea crediu, ca nici ca va primi de a sa acésta procedere, ci se va declará, candu va fi adunata in congresu séu in diet'a continuatii sale de dreptu, ca ea că declarata regnicolara nu poate primi de a sa o representatiune faurita si esita din represaliile feudale, prin care ea se proprieze că atare si se ignorá cu totulu, ci că natiunea prin votulu seu va derege ceea ce au stricatu singuraticii preste consimtiamentul ei.

D. Dozsa in „Közlöny“ inse crede printre sire, ca acestu dreptu alu nostru politicu natiunalu, acésta pedeo si sfredelitura in legile din 1848 cere si 10 ani de manevre mesterite spre a se poté astupá, se intielege, ca pentru că se se poate uscă eterogen'a si esotic'a acésta planta sadita pe campulu suprematiei din lumea maghiara.

Se scia inse si „Közlöny“ si toti partisaniii lui, ca nu 10 ani, car' neci 10 secoli de lupta nu voru mai fi in stare a ostene pe natiunea romana din Ardélu intru neinfrangibila aperare a acestei legi fundamentale a tierii si a natiunii romane. Natiunea e convinsa, ca in momentulu, candu parasindu'si dreptulu seu s'ar repune suptu scutul dreptului maghiaru, adica candu si-ar perde mintea si conosciint'a de dreptulu seu, de demnitatea sa natiunala, — si ar primi legea fusionii din 1848 cu pasulu acesta, cu primulu pasu de intrare in constituent'a din Pest'a si a perduto totu terenulu de autonomia provinciala si natiunala politica si sa vendetu suprematiei maghiare. — Ea dar' nu va incetá a si aperá dreptulu seu cu alipirea cea mai strordinara de densulu si de unitatea monarchiei, aici acasa si inaintea corónei. — Red.

Brasovu 11 Febr. (Dualistu séu rebelu.) Maioritatea dietei ungurene aduse tréb'a imperiului pana la unu felu de dualismu provi-

soriu, pana la o uniu personala pe care nu cutesam a o defini; éca inse ca partita Kosuthiana nici cu atata nu e indestulata, ci ea purcede nainte pe drumulu seu. Acum „Deák marele Deák, unicul legist si salvatoru alu natiunii si alu patriei maghiare este in ochii loru vendiatoru de patria si de natiune“. Éca o ilustratiune noua la ceea ce se numesc aura popularis, adica laud'a, favorea si linguisarea glorii loru! Dupa informatiuni sigure publicate in „Herm. Ztg.“ lui Franciscu Deák i se tramite multime de posibile anonime, intre care cele mai multe sunt scrise de mani femeiesci, se intielege inse ca dietate de barbatii loru. Adeverati poltoni, carii se ascundu sub c. inonlinele femeiloru. Si totusi acei ómeni nu voiescu nici mai multu nici mai pucinu, decat u ruperea totala a Ungariei de catra ceealalta monarchia si o voiescu acésta facia cu categoria opusetiune a partii celei mai mari si mai insemnatore din-tre totu poporale monarchie. In adeveru, ca acei ómeni ceru prin purtarea loru aceea ce au incercat in var'a anului trecutu sub Klapka; ordinea, impaciunirea, libertatea rationata pentru acei ómeni de nimioi sunt o chimera. Adeverati turbatori de profesiune.

— Dela Naseudu „Albin'a“ Nr. 10 aduce intre altele o invinire grea asupra dlui vicariu aruncata de dn. Busdagu in urmatorele:

„Asiu poté infirá mai multe neajunsuri, ca cele memorate, asiu poté aminti — numai din-tre cele cunoscute — ca in man'a tuturor provocarilor, ce se facura dlui vicariu din tâte partile, densulu detoresce si astadi ratiutinulu pentru fondulu Marianu, precum si pentru alte mai multe mii fiorini din fondulu scolasticu central (ba lumea rea vré se scie, ca si pentru edificarea bisericei din Borgo Zihu nu si a datu socotela precum se cade), inse me temu, ca totu acestea nu voru placé, apoi nici e timpul „oportunu“; tocma pentru aceea ougetu a soapă pre toti de opusetiunea mea, abdicandu, ca si alti barbati sinceri, de la onorea a fi membrul comisiunei administratore, retienendu'mi numai dreptulu a apelá candu va cere lips'a, la a sies'a potere mare cum o numí contele Morny, — la publicitate.“

Dintre Ternave 30 Ian. 1867.

Intre totu alte suferintie si lipse, ce fara de crutiare ne apasa, mai multu ne neodichnitu si neodichnescu in acestea impregiurari critice pentru natiunea nostra, ingrigirile celea amaritorie de sufletu despre sòrtea si venitoriulu greu cercatei nostre natiuni; inse, multumita fia ceriului! in mediuloculu ancsietatei, ad. in mediuloculu acestor ingrigiri paunice despre sòrtea natiunei nostre multu ne a implutu anima nostra de bucuria acea preplacuta impregiurare, ca predemnilor u nostri barbati DD. Georgiu Baritiu si Dr. Ioane Ratiu li a succesu dupa multe pedece si greutati a asterne in numele comitentilor sei la pré'nduratulu nostru Imperatu in caus'a natiunala de comunu doritulu memorandu. Si acésta bucuria, nu cugete cineva, ca ni s'a causatu că unor optimisti, că si candu amu crede, ca acelui memorandu-si va avea indata acum rezultatu dorit — nu, pentru a cunoscem noi impregiurarile timpului; ci pentru a ne-amu implinitu datori' catra natiune facia cu monarchulu si cu imperiulu. Acum mai incolo „videant consules“.

Dealtmintrelea desfasurarea gravamenilor si postulatelor nôstre natiunali in acelasiu memorandu cuprinse e cea mai via expresiune, e fidel'a icóna a simtiemintelor nôstre natiunali. Că inspirati de susu au scrisu din profundulu anima nostra acelui memorandu, noi dara cu tota solenitatea 'lu declarata de alu nostru, era suslaudatiloru barbati predemni de natiune, predemni de misiunea, ce la rogarea si in numele nostru au primit-o asupra'si, le exprimam in publicu cea mai sincere multumita, oftandule din anima dela bunulu Dumnedieu, că intru multi ani că nesce atleti binemeritati de natiune se traiésca! Si se traiésca toti aceia, cari 'si dau mana fratiésca la aperarea dreptului natiunalu politieou totu resolvarea!

Ternavenii.

Clusiu 9 Febr. n. . . Despre sòrtea petitiunii celor 1493 nu ve pocin serie alt'a, decat u aceleasi dupa desbaterile de curse asupra'i in 17 Ian. si cu totu ca pe a tunci s'ar fi parutu, ca decisiunea majoritatii se va si pune in lucrare, prin urmare petitiunea se va renainta la in. cancelaria transilvana, ea totusi se mai retienu aici, unde mai anteiu se

demandă să se decopie din nou cu totă 37 plenipotentiale și cu totă subscriptiunile, ba se spune că s-ar fi apucat să si traducă plenipotentiale, pentru a aceleă totă se substernește monarchului în originalele românesce.

Între acestea audisem din funte secură dela Vienă, că cercurile mai naște de acolo își îndreptărea încordată luare aminte asupra petiției romanilor transilvani, precum și că mai nimic n-ar fi aplacut să sacrificăm principatul al Transilvaniei și să-l degradă la rangul de comitat ungureșeu, era despre români încă să incepută să se îndrepte opinionea ce tie-nea, că ei ar fi purtati de nasu de catoru unu singur omu și că din ei pe langa cea mai bună vointia n-ai putea face națiune. Acestea se scriu dela Vienă de dată 1 Februarie cu acelui adăus, că mai naște de aceea cu ceteve dile foștului ministru de statu grațu Beloredi cereuse dela în cancelaria reg. transilvana de curte tot te acetele dietelor transilvane de sub Schmerling-Reichenstein cu totă legile sanctionate și nesanctionate de atunci, pentru că din aceleasi se se vădă, cum și unde statuse si se oprise activitatea autonomiei transilvane. Acum dn. Beloredi încă a cadiutu, a remas în locu'i dn. br. Benst; înse Escol. Sa si oricare altul pote se o scia, cumca va avea fără mare trebuită de a se informa despre trebile Transilvaniei din funte autentice mai naște de a decide ceva numai după informațiile cunoșteșterlor elice fără unilaterale si egoistice. În totu casulu nici unul din noi se nu'si pierde curagidu, era nepasatorii să'si ia sam'a, ca voru plati odata scumpu nepasarea. Lucrurile acestea nu voru tineea în veci asié, de aceea ómenii se nu se olatine, ci se stea tari în credința viitorului.

Unii ómeni voiescă a sci, că intre primele griji ale ministerului ungurescu va fi deoarecela va putea pune mană și pe Transilvană, că se desfintă universitatea națiunii sasesci, carea n-ar putea sta nicidcum pre langa respundietatea ministerială. Ei cred că o partită sasescă ar fi si castigata spre acelu scopu. Adica ungurii voiescă multe; ei ceru deodata si cassarea gubernului transilvanu si desfintarea districtului Naseudu si altele fără multe totu pe temeiul legilor din 1848, era voitorii loru de reu dorescu, că ei astădata să'si ajunga totă scopurile acestea.

Dn. consiliariu Ilie Macelariu purcese în 7 érasi la Pestă; eu înse ve rogu, că pentru a s'adăta nici se condamnat nici se laudati faptă deale, ci se asteptă cateva septembani.... Dn. Macelariu a declarat în siedintă gubernială, că dsa recunoscă în petiția celoru 1493 manifestarea dorintelor națiunii întregi, că o face de a ea si ca e determinat a o apăra ori si unde, era opinionea separata încă si-o dete în scrisu; asié dsa este angajată în totă privinția si mi se pare că pentru acum are óresică temeiuri ale sale ca s'a dusu érasi la Pestă.

In totu easulu dorim, că ómenii noștri se se dedea a distinge intre persónă privata si persónă publică la același individu, totu asié se distingă intre persónă si principiu, cum si se scia ce insémna amicus personae, sed inimicu causei.

Archivul Nr. I pentru filologia si istoria de dn. Timoteu Cipariu ne veni si nouă; înse de voru sprijoni romanii transilvani si ungureni literatură si publicitatea loru că pana acum, atunci tocma si o intreprindere că aceasta nu sciam unde va esi. Ómenii arunca bani pe o multime de nemicuri, era de ivoră datăre de viață nu voiescă a sci. —

W. Z.

Teac'a in diu'a de anulu nou 1867.

(Capetu.)

Domnulu protă a fostu cu propunerile mele multiamitu, cu atată mai tare, că-ci apromisem, cumca în acelu soboră voi pasi eu în contra lui G. V. si 'lu vomu sili cu poteri unite la o socotă catu mai exactă, si déca va cere trebuință, plenipotenția i vomu restringe-o, sănătău si subtrage.

Totu in acelă inteleștu adresai dlui protă si o epistolă privată, că respunsu la o requirare facuta pre o cale, pre care ve potui sănumai unu respunsu tare secu.

Din acelă epistolă eu peria nu mi amălu, deci poftiti publicati-o Dvóstra, si ce a fostu urmarea consultarei nostrie amicabile? adunarea

din 14 Martiu 1865, în carea a'ti otarit, cumca eu, că unul ce nu sum nascutu în tractu, nu am de a me amestecă în sfacerile convioltovi; după acelă vine adunarea din 19 Aprilie 1865 din Ocnită, carea, afară de nescari vulgarităti, nu a produs nici'.

Au urmatu adunarea din 8 Maiu în Faragau, carea se vede cumca s'au ocupat mai seriosu cu causă, si si-a avut de rezultatul abdicarea plenipotenției lui G. V. si alegerea de plenipotențiatu a dlui G. Filipu din Reginu.

Ve marturisescu, cumca acestu incidentu mă redată sperantă, cumca partitele se voru poté impacă si causă repară.

Acelă, apoi mai multe provocări, ce 'mi venira dela mai multi amici ai causei, afară din tractu, me indemnara, că se me facu din nou midilocitoriu de impaciuire.

Cu abdicarea plenipotenției si alegerea unui plenipotențiatu nou, causă încă nu era servita, ci venita într'o nouă disorganisare, din care érasi numai impacarea partitelor poté se o scotă.

Spre acestu scopu m'am pusu în cointelegeră cu amendoi plenipotenții si i am convocat la o consultare privată în casă mea, pre 21 Maiu 1865.

Ambii chiamati m'au si onoratu cu prezentia loru, — le-amu facutu totu acelea propunerii impacătoare, care le facusem în Martiu dlui viceprotopopu.

Propunerile mele le acceptara ambii domni si se otarira urmatorele puncte de mănoare:

1. Se se conchiamă soborul tractului, înaintea caruia plenipotențiatu G. V. isi va dă socotă si 'si va depune mandatul.

2. se va alege unu oomitetu, carele se va insarcină cu conducerea mai de parte a causei; unu casieriu, caru i se voru inorendentă banii, pre langa cautiune ipotecaria,

3. se va compune unu statutu provisoriu, după care are de a se conduce causă pana va ajunge la scopul presifit,

4. comitetul se se insarcină cu compunerea statutelor reunioanei si castigarea aprobării loru..

5. Ambii plenipotențiatu s'au unitu într-aceea, că G. V. care este autorul ideii si oare au condusu causă pana atunci, e de lipsa se fia si de aici înainte pén'a său notariulu societăti, er plenipotențiatu se remaia G. F.

Afara de acestea ne amu unitu într-aceea, că ambii plenipotențiatu se familiarisește pre ómenii sei cu acestea principii si se lucre intră-colo, că adunarea constituanta, catu de curendu se se conchiamă.

Judecati cu sange reee si veti trebui se marturisiti, cumca G. V. prin primirea proiectului mentionat, a facutu în interesul impaciuirei si alu cointelegerii fratiesci, apoi si spre multumirea orgoliului contraielor sei atatea concesiuni, cate numai i s'a pretensu; înse ce a'ti facutu Dvóstra, vomu vedé! ...

Potu'a reesi său nu dlui G. F. cu concluzulu acestă înaintea partitei sale, nu sciu, stată remane adevăratu, cumca pasii ulteriori facuti prin astă partita, au fostu gresiti.

Nu sciu ce scopu a avut pără catra In. Guberniu, cu atată mai pucinu sciu, ce scopu au înquisiționile si ascultarea sub juramentu introduce si eserçeta prin comisiunile esmiser de ven, consistoriu din Blasius? Se me erte dlui adm protopopescu Ioanu Moldovanu si consocii, dara densii nu au dreptul de a face înquisiționi sub juramente, că plenipotențiatul tractului: oui? si cati? bani a imprumutat, si pre langa ce percente?

Acelă e tréba judecătoriilor, cindu veti să siliti a aduce causă înaintea acelora.

Pana înse va veni la acelă, datorintă aia carui ve este, că se organizati ocașia prin impaciarea partitelor si intr'unirea poterilor spre conlucrare.

Acelă se astepta dela toti, înse mai tare si cu totu dreptul dela dlui administratoru protopopescu Ioanu Moldovanu, că insarcinatul dlui ven. consistoriu metropolitan din Blasius, a dlui viceprotopopu G. Ch. — a plenipotențiatilor G. F. si G. V.

In adunarea Dvóstra tinență în Ocnită în luna lui Decembrie 1865, prin adausulu facutu la programă mai de înainte, a'ti datu reunioanei potere de viață.

Cum va 'ti potutu acolo unu la unu pasiunea causa intru adevărat salutaru, nu e cu nepotintă, că lucrarea incepută, totu pre calea

cointelegerii se o continuati pana nu veti vedé scopul ajunsu.

In adunarea din Novembre 1866 tinență în Logigu a'ti trantit inse causă érasi în disordinea de mai naște.

Ce scopu a'ti avutu cu aceea, că ci n'ati voită pre G. V. neci se 'lu ascultati, că se'si dă ratiunicile si l'ati constrinsu se se departează dela adunare? Dvóstra scoti. —

Eu inse ve intrebă, că fara de G. Viteză, ce va poté pune la cale, comitetul alesu în Logigu? Nimică!

Deci impreună domnilorou cu ide'a, că causă fara conlucrarea lui G. V. este perdută!

Văsă poté o acelă si demastră, inse nu me tienu obligatul a o face in publicu. — Pofiti inse, veniti la mine ori care ve interesati de causa, si despre adevăratul acestei assertiuni ve voi convinge.

Intr'altele: manum de tabula, — eu nu vreau se facu propaganda! ..

Cu acestea eram numai datoriu causei conlictului tractului Faragau, mie insumi si amilor mei! —

Iosif Popu.

BANATU. Caransebesiu 4 Februarie. Corepondințele din Aradu (Albină Nr. 8) dice că preotul trebue se să barbatu deschisulă la minte, că se îndrepte pe poporenii sei, — trebuie se aiba cunoscătura reală, practica etc. Totu romanul inteleptu si bine simitoriu doresce, ca poporul să aiba asié preotii.

Pe cindu eu vreo cativă ani mai naște gubernulu deduse ordinatiune, că numai asié teneri se se primescă in teologia, oari au studiat 8, său celu pucinu 6 clase gimnasiale, credeam, că clerul va fi renvierea poprului romanu, dar' ne-am inselat, pentru că episcopii serbi primă teneri romani fara cunoscătura, ma deadreptul si dela cornele boiloru, pana ce pe tenerii serbi i alegea bine si numai destepți si investiți primă in teologia. — Un'a e poruncă, si altă e faptă.

AUSTRIA INFER. Vienă. (Scire telegrafice.) In ministerulu imperiului se mai facă acestea schimbări: Foștul presedinte alu casei deputatilor in senatul imp. cav. Hasner fă denumitul ministru alu alu instruțiunii publice; br. Halbhuber ministru din lantrul ad interium.

— Din Tirolulu italianu se prochiamă stată rea exceptionala (unu felu de lege marcială) din causă incercările revoluționare italienesci. Este lucru fără interesantă deoarece aflatu, ca complotul fă denunciatu încoate de catra gubernulu reg. italiano.

— Georgie Stirbei ministru afacerilor din afara, fiu alu foștului Domnului calatori la Vienă într'o misiune extraordinară. Dn. Stirbei este bine cunoscutu in Vienă. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Strainii tramisi la urmăloru. Din Nrs 5, 6, 7 ai Gazetei amu vedintu, că foile publice maghiare luanduse după „Sürgöny” din Pestă se incercă a batetobă de alarmă in contra urei si fanatismului naționalu romanescu. Acea faptă a loru ne a cauzat si nouă osteneală de informa pe publicu despre acela ce sciamu noi; aceeași inse deoarece ocazia se gubernul austriac de a cerea in urmă a calei faime. Resultatul ceterii se publică in semioficială „Wiener Abendpost”. Simburele lucrului este, cumca insusi consulatul c. r. austriac a marturisit, că in România petrece unu număr mare de straini lipsiti de orice midilocie ale vietii si in parte de ori ce meseria si capătă. Adunarea a celerorasi mai alesu in orașe mai si in capitale a devenit chiar pericolosa. Poliția s'a veditu constrinsa a mai prinde din ei si a'i tramite preste fruntarie la urmăloru. Totu ce s'a intemplatu preste acela este, cumca intre argătii politienești numiti in București epistati se află si cativă ómeni catu brutalii, catu badarani si nealegori, carii după ce au primit poruncă de a fi eu luare aminte asupra ómenilor straini si lipsiti de capătă, ei s'au uitat mai multa la imbrăcamențea si portarea loru din afara, au arătat si ómeni de tréba provediuti cu pașopte si chiaru pămenteni de acolo, incatul din aceiai unii fusera tramisi tocma si aici la Brașovu, de unde inse poliția nostra le dete drumul si anume pe romani pămenteni ii remise

erasi la Bucuresci. Consulatul c. r. generalu a reclamatu indata la ministeriul romanescu pentru tota persoanele de sub protectiunea austriaca, care cu portarile loru au meritatu apari si crutiare, era pe vagabundi ii tracta si elu precum se potu tracta ori si unde vagabundi.

Eea deci, ca tota larm'a se reduce simplu si numai la o mersa politienesca in sinesi absolutu recernta, ci de catra unele organe politienesi ecsecutata fara capu si fara competu, din care causa suntemu si noi de opinione, ca anume dn. prefectu alu capitalei Bucuresci se mai treca odata prin sita desa pe toti amploiati, comisarii si epistatii sei ei — pe cei brutalii, pe cei lenesi, pe cei gagauti deca cumva 'i are, se'i tramita de pazitorii parte pe la puscarii de criminali, parte se'i restranga numai la curatirea stratelor de spureatiuni si mortationi, era in sierbitiul strinsu politianescu se se aplice cu totalu alti omeni.

In porturile dunarene si anume la Brail'a si Galati grecii marinari, era mai alesu insclanii cefaloniti si maltesi sunt ca si in Constantino-pole, spaim'a locuitorilor; pumnariulu de otiel adesea inveniatu, seu cutietulu de sticla (glaja), carele se infige si frange in trupulu omenescu sunt armele loru. In Bucuresci „ungurenii“ sunt cei mai faimosi ca omenii resbunato'i, batiosi, insetati de sange. Vagabundii si toti omenii tineri desfrenati si escesivi in portarile loru era pana la Cusa cunoscuti si clasificati cu numirile de crisiore, craiu si craiu de curtea veche, berbanu, adica oam patru clase, era strengariu avea totu insemnarea ce o are si la noi. Dela Cusa incocce se mai audu nomai titulaturele, precum comisariu de poduri (adica omeni lipsiti de orice ocupatiune), apoi vagabundu si strengariu. Aceasta e clasificiunea ce o face poporulu, era clasificiunea protocelilor politienesci nu o cunoscem; in totu casulu aceeasi anume in Bucuresci trebuie se fia forte interesanta; inse tocma pentru aceea ne vine a crede, ca politia romanesta are trebuința imperativa de o reorganizatiune radicala. A fi politianu bunu este lucru mare. In tierile bine organizate sciintia si arta politienesca se invetia alaturea cu celelalte ramuri ale sciintelor juridice.

Pana in dilele nostre lumea, publicul ar avea dreptu mai multu a defaima neregularitatea, molitiunea si nepasarea politiei moldavo-romaneschi, decatua asprimea si brutalitatea ei.

Ci éea tocma ne aduce si gazeta boieresca „Kolozsvári „Közlöny“ unu articulu de fondu titulatu „Sótea secuiloru in Tiér'a romanesta“ scrisu de dn. Koos Ferencz, parochulu reformatu din Bucuresci. Reverintia sa parochulu Koos spune curat, ca prospetele mesuri politienesci s'au luat asupra suditilor austriaci si mai anume asupra ungaro-secuiloru pe temeiul unui tractat ce s'ar fi inchis intre Austri'a si Romani'a; pe dn. Koos inse totu ilu prinde mirarea si intreba, ca ce cauza a potutu indopleca pe gubernulu romanescu a inchies unu asemenea tractat cu Austri'a. Fiindca dn. Koos din transportarea vagabundilor la urm'a loru face o „cestiune de vietia“, noi spre a feri incal pe publicul romanescu de ne'ntielegeri, se impartasim dnu Koos unele impregiurari, pe care de altmintrea elu le potea asta usioru in Bucuresci.

Tractate cum am dice politienesci numite Carteluri inchise Austri'a inca cu Domnii principatelor Alecsandru Dim Ghica si cu Mich. Sturdza. Aceleasi privia mai multu numai pe criminali si pe alti fugari, punea de conditiune reciproc'a loru ecstradare si se innoia la terminu.

In dilele lui Al. Cusa espirandu tractatul de cartel oam pe timpulu, candu regimulu austriac se portă catra cela cu forte mare disprentu si urgia, regimulu lui Cusa inca si punea ospulu in peptu si nu mai vrea se scia de nici o estradare a suditilor austriaci. Pe atunci — 1860 1861 — emigrantii maghiari inca se gramadisera cu mii in principatele romaneschi, de unde amerintia cu invasiune in Transilvania; de alta parte tinerii doritori a scapa de inrolamentu in armata austriaca inca fugea din Transilvania prin tota stritorile, pentruca scia ca din colo asta scapare. De aici mergea la Bucuresci comisiuni de inrolamentu, mai tardi

inse incetara si aceste. — Totu in acel ani neguitoria ou fete frumosiele din Secuime se intinsese pana preste Dunare; locul bucatere-selor si sierbitorelor tiegane foste solave, era dela 1856 liberate ilu ocupat ne'ncetatu secuji si secuientels. Dn. Koos le scie acestea forte bine. In urma Austri'a se indupla a negotia cu gubernulu romanescu pentru unu nou oar-telu. Cea mai mare dificultate subvenia in pri-vintia refugiatilor strinsu politici pe catii gu-bernulu romanescu nu voia a'i da in man'a Au-striei sub nici unu felu de conditiune, celu multu elu se invioia, ca se'i scotia din tiér'a sa ori incatru voru vedea ceia cu ochii, dandule si bani de drumu, precum li s'au si datu, ceea ce dn. Koos era trebue se scia forte bine. Imi adueu aminte, ca pe la Ian. 1864 actele de ne-gotiatiune diplomatica ajunsesera dela ministe-riul austriac si la cancelari'a reg. transilvana de curte, fiindu referintele consil. br. de Friedenfels patriciu sasu din Transilvania. In acelasi timpu oestiunea se pertracta in urm'a ce-loru optu puncte ale lui G. Baritiu si in sena-tulu imperialu, unde referintele fu betranulu br. Dobihof odiniora fostu ministru. Dupa atatea negoziatiuni si cercetari tractatulu de cartel se inchiesi si ratifică abie. Oricine vede, ca gu-bernulu nostru austriac are trebuința mai multa de unu asemenea tractat decat alu Ro-maniei, de unde nici fugari de inrolamentu, nici chiar criminali mai nicidecum nu treceu incocce. Acum gubernulu imperatescu austriac pretinde implinirea conditiunilor tractatului, gubernulu romanescu pune la cale implinirea loru, era dia-ristica maghiara ridica in contra lui proteste inerminatore.

Dn. Koos inea reconosce, oa intre „ungu-renii“ trecuti la Bucuresci se asta si de cei fu-giti de inrolamentu si de cei perde-vara. Noi inse 'lu postim pe dlui, ca in orele libere se'si ia ostenela de a cerceta catu la prefectura po-litiéna, catu si la tribunalulu corectiunalu din capitala romanesta, cati dintru aceia sunt si a-deverati criminali, de catii societatea nu mai este sigura nici intr'o privintia. Uitat'a dn. Koos omorurile patrate in éra din 1865/6 pe tierii Dambovitii de catra unii coisi secui?

Eea deca lucrurile se judeca obiective faia-patima natiunala, cum faimile respandite de o-menii patimasi se reduc cum amu dice dela unu armasariu la unu tientariu, era anume in a-cestu casu cum se adeveresce, cumca politia romanesta este mai multu nepasator de decatua acurata precum ar trebui se fia. G. B.

Escriere de concursu.

Pentru postulu notarialu la directiunea aso-ciatunei natiunale aradane pentru cultur'a po-porului romanu, prin decisulu adunarii generale din 28 Dec. nou 1866 Nr. 20 fiindu prelimi-natu deocamdata unu salariu semestralu de 300 fl. v. a. — Directiunea subsemnata, pentru de-plinirea acestui postu, amesuratul autorisarii pri-mite dela adunarea generala, cu acest'a deschide concursu, si aviséza pre doritorii de a ocupá postulu acest'a, ca recursele sale pana la 1 Martiu nou a. c. negresitu se le asterna la sub-semnat'a directiune, documentandu de odata: ca d'insii su destieritate in stilistic'a romana, sunt versati in literatura, si cunoscua manipula-rea comună a trebilor cancelaria.

Aradu 20 Ian. nou 1867.

Directiunea asociatiunei natiunale aradane pentru cultur'a poporului romanu.

Presedinte:
Mirone Romanulu, Ioane Goldisius,
direct. secondaria, notariu.

Responsuri: Clusiu Ch. De aici s'a-tramisu si D. Moldovanu si Leontiu la Clusiu; ceroetati mai bine, ca Gazeta se cam instrains. — Tote s'au facutu. Vien'a B. Unu eosemplariu s'a tramisu la Temisiora dupa ordine pentr. A. apoi si la Pest'a. — Rodn'a vechia: D. Acolo poteti mediuloci mai usioru, fiinduoa noi nu potem tipari adrese in tote dilele. —

Nr. 420/civ.

1—3

E d i c t u .

Dela magistratulu Brasiovului ca tribunalu judeca-torescu se face cunoscutu, cumca in 25 Sept. 1866 a

morit in Brasiov Moise Oprea lasandu dupa densulu uno testamentu.

Fiindca asta de remas'a veduta Maria nascuta Vasili Lazaru, a 3-a muiere, si asta de 3 princi din a 3-a casatoria cu numele Dumitru, Ioanu si George Oprea vor se mai fia si copii din casatoria 1-a si a 2-a inca in vietia, a carora nume si locu de locuinta tribunulu acestuia nu este cunoscutu: asta se provoca ace-schia, ca in restempu de 1 anu se se arate si se'si adueu declaratiunile sale de chironomi, ca la dincontra se va pertracta chironomia cu chironomii cei ce se voru arata si cu curatorulu numitul pentru ei Dn. advocatu prov. Ioane Kovacs.

Brasiov 4 Febr. 1867.

Magistratulu urbanu si districtualu.

Nr. M. 53/1867.

2—3

Publicatiune.

In 24 Februarie 1867 se va vinde cu licitatiune, celu ce va da mai multu, morile de macinatu, derstele de straine si piuele de panura (postavu) ale comunei Hermanu (Honigberg), cari se asta pe apa Tatrangului sub Nr. casei 537, pe campulu Hermanului, dimpreuna cu dreptulu de macinatu si moraritu, cu pretiulu strigarei de 5100 fl. m. a. Vendarea se face la loculu moriloru. Conditioanele de licitatiune se potu vedea in verce di in orele ordinare oficiale in cancelari'a comunie Hermanu. —

Brasiov 30 Ian. 1867.

Magistratulu urbanu si districtualu.

Cum poate cineva deveni avutu, fara se'si perda banii ?!

Se'si cumpere dela mine una

c. r. sorte de premia de 100 fr. din anul 1864

pre langa solvire in rate, punendu antaiu ca depositu numai 10 fl., apoi restulu 'lu depurasa in rate lunare de cate 5 fl. Din planulu de sortire cunoscutu in tote partile se poate vedea, ca si in decursulu solvirei sumei respectivulu jocu de optu ori dimpreuna, dintre cari: pre 3 sorti nimerite sunt a 250.000 fl., pre 2 sorti nimerite a 220.000 fl., pre 3 sorti nimerite a 200.000 fl. s. c. l. Mai incolu la sortile acestea sum'a depusa nu poate fi perduta neci odata, de orace fiacare sorte trebuie trasa, si adica in presente cu celu pucinu 145 fl. Cea mai mica sorte nimerita sue pre fiacare anu cu 5 floreni, pana candu ajunge suma de 200 fl.

In anul venitoriu se va sorti de 5 ori si adica: in 1 Mart. cast. 800 sorti fl. 423.000, dintre acestea 1 sorta fl. 200.000 in 15 Apr. „ 1000 „ 427.800, „ 1 „ 220.000 in 1 Iunie „ 800 „ 452.500, „ 1 „ 250.000 in 1 Sept. „ 900 „ 442.500, „ 1 „ 200.000 in 1 Dec. „ 800 „ 452.500, „ 1 „ 250.000

Solvirea castigurilor se intempla prin c. r. easa de statu din Vien'a. Aceia, cari voru cumpere dela mine o astfelu de sorte pre langa solvire in rate pana celu multu in 20 Februarie, primesc gratis indata la solvirea depositului, ca premiu, una sorte originala de a X-lea loterie de statu, care are 4097 sorti. Ratele dupa placere se potu solvi si mai nainte. Acordurile se primesc numai francate, si fiacarua se'i placa a scrie numai urmatoriele serii:

Herrn Karl Spitzer's Wechselstube in Wien, Lichtensteg Nr. 2.

Als Angabe auf ein Stück . . . der k. k. österr. Prämienlose vom Jahre 1864 zu 100 Gulden, sende ich Ihnen anbei Gulden . . . und verpflichte mich den Rest von 90 fl. in monatlichen Raten von 5 fl. abzuzahlen.

Ferner lege ich 66 kr. als Stempelgebühr bei.

Totudeunadata recomandu on. publicu fóia neapa-rata fiacarui capitalistu si proprietari de sorte „Die Wechselstube“. Pretiulu abonarii e pe anu 2 fl. v. a.

Karl Spitzer,
Vien'a, schimbatoriu de bani.

Cursurile la bursa in 13. Febr. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 2 er. v.
Augsburg	—	—	126 "
London	—	—	127 " 30 "
Imprumutulu nationalu	—	—	62 " 25 "
Obligatiile metalice vecchi de 5 %	64	50	"
Actiile bancului	—	—	775 "
creditiului	—	—	195 " 50 "

Obligatiile desarcinarii pamentului in 7. Febr. 1867:

Bani 68.50 — Marfa 69 —